

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
UNIVERSITY OF LIBRARY STUDIES AND INFORMATION TECHNOLOGIES
(SOFIA, BULGARIA)
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМ. В. Г. КОРОЛЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

*До 300-річчя з дня народження
Григорія Савича Сковороди*

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ**

*XXIII Міжнародної
науково-практичної конференції
«ЛЮДИНА, КУЛЬТУРА, ТЕХНІКА
В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»*

Частина I

28 квітня 2022 року

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6969967>

HEALTH: асоціативні реакції студентів-філологів

Сіваєва О. С.

старший викладач Поліського національного університету

м. Житомира,

*аспірантка Київського університету імені Бориса Грінченка
науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач
кафедри англійської мови та комунікації Цапро Г. Ю.*

Київський університет імені Бориса Грінченка

Питання здоров'я виявилось одним з найголовніших, коли Україна опинилась у полоні пандемії COVID-19. Під час карантинних заходів психічний стан населення значно погіршився. Більшість людей стикнулася зі стресом, тривогою та депресією.

Метою розвідки є вивчення та порівняння асоціацій зі словом-стимулом HEALTH серед студентів-філологів Київського університету імені Бориса Грінченка. Методологія дослідження включає вільний асоціативний експеримент та порівняльний аналіз.

Методику асоціативного експерименту досліджували такі мовознавці як, У. Марчук [Марчук, 2009], С. Мартінек [Мартінек, 2012] та ін. Вони послуговувались традиційною методикою проведення асоціативного експерименту, проте наразі вчені вже переносять свої лінгвістичні розвідки онлайн через неможливість їхньої «живої» реалізації [R. Makhachashvili, 2021]. Останні два роки дослідники вдаються до методу асоціативного експерименту у своїх роботах при вивченні концептів [Бобро & Щербак, 2020; Melnyk 2021], субконцептів [R. Makhachashvili, 2021] або асоціативних полів, як таких [Bortun, 2020]. Вважають, що на асоціації при проведенні вільного асоціативного експерименту впливають два фактори: лінгвістичний – характер самого слова-стимулу та прагматичний – вплив особи, що проводить експеримент.

Нами було проведено вільний асоціативний експеримент за допомогою індивідуального опитування 115 респондентів віком від 17 до 22 років. Респондентам було запропоновано подати перші спонтанні слова-реакції на запропоноване слово-стимул. Вони не мали обмеження в часі та в кількості слів-асоціацій. У результаті їхніх відповідей ми отримали асоціативні реакції на слово-стимул HEALTH.

Асоціативний експеримент дозволяє виокремити слова, які асоціюються зі словом-стимулом HEALTH серед студентів філологічного факультету, а за допомогою проведення порівняльного аналізу можна виділити спільні та відмінні ознаки асоціацій зі словом HEALTH. Підсвідомий характер асоціацій, неможливість їхнього

контролю з боку респондентів, поєднання асоціативного процесу з низкою фізіологічних реакцій людини пояснює ефективність використання великої кількості асоціативних експериментів у психолінгвістиці [Arkhipova S. 2011]. На сьогоднішній день саме вільний асоціативний експеримент виступає найбільш поширеним механізмом психолінгвістичного аналізу семантики слів. Цей метод дослідження має певні переваги, зокрема реакція респондента на слово-стимул дає змогу виокремити смислові зв'язки слів, які виникають у психіці людини.

Результати експерименту.

Для запропонованого слова-стимулу HEALTH була підрахована частотність вживання слів-асоціацій. Найбільш частотні асоціації стали ядерними, а менш частотні – периферійними. Відповідно до експериментальних даних асоціативне поле слова-стимулу HEALTH має такі результати: sport (63), healthy food (48), sleep (31), happiness (25), well-being (23), fruits and vegetables (20), water (18), fresh air (18), movement (17), balance diet (14), doctor (14), vitamin (14), care (13), mental stability (13), rest (13), hospital (13), energy (13), drugs (12), life (11), hygiene (11), positive thinking (11), good body shape (10), harmony (10), medical check-up (10), daily regime (10), nature (10), vaccination (10), good mood (9), hobby (9), strength (9), medicine (9), morning exercises (9), faith (9), illness (9), family (9), lifestyle (7), outdoor activity (7), youth (7), mask (6), beauty (6), future (5), money (5), therapy (5), recovering (5), power (5), hope (5), gym (5), calmness (5), habits (4), breathing (4), yoga (4), communication (4), no bad habits (4), love (4), self-development (3), pain (3), stress (3), importance (3), weakness (3), fair (3), safety (2), hardening (2), troubles (2), no stress (2), motivation (2), wealth (2), freedom (2), Covid (1), insecurity (1), isolation (1), ambulance (1), virus (1), peace (1), pandemic (1), patient (1). Як бачимо, для слова-стимулу HEALTH ядерною є асоціація sport, яка зустрічається 63 рази.

Крім того, на основі асоціацій, отриманих в результаті вільного асоціативного експерименту, можна виокремити такі тематичні групи.

1. Асоціації, пов'язані з учасниками слова-стимулу HEALTH: doctor (1), patient (1), hospital (13), ambulance (1).

2. Асоціації, пов'язані з абстрактними поняттями: happiness (25), well-being (23), care (13), life (11), faith (9), hope (5), beauty (6), love (4), freedom (2), peace (1).

3. Асоціації, пов'язані з позитивними відчуттями та емоціями: recovering (5), hardening (2).

4. Асоціації, пов'язані з негативними відчуттями та емоціями: pain (3), stress (3), troubles (2).

5. Асоціації, пов'язані з природою та природними явищами: nature (10), fresh air (18).

6. Асоціації, пов'язані з підтриманням та покращенням здоров'я: sport (63), movement (17), rest (13), good body shape (10), morning exercises (9), gym (5), yoga (4).

7. Асоціації, пов'язані з медичними процедурами, метою яких є уникнення або попередження захворювання: medical check-up (10), vaccination (10), mask (6), therapy (5), Covid (1), vitamins (14), isolation (1), virus (1), pandemic (1).

8. Асоціації, пов'язані з харчуванням: healthy food (48), fruits and vegetables (20), water (18), balance diet (14).

9. Асоціації, пов'язані з режимом дня: sleep (31), hygiene (11), daily regime (10), habits (4).

Відповідно до результатів проведеного експерименту, найчисельнішою тематичною групою серед студентів-філологів є група асоціацій, пов'язаних з підтриманням та покращенням здоров'я. Це є свідченням свідомого ставлення сучасної молоді до свого здоров'я. А також швидкий ритм життя та різноманітні можливості, які є доступними сьогодні саме для підтримки здоров'я, уплинули на результати експерименту.

Другою за чисельністю є тематична група асоціацій, пов'язаних з харчуванням. Це можна пояснити великою кількістю реклами стосовно здорового харчування, бажанням студентів гарно виглядати й, звичайно ж, небайдужим ставленням до власного здоров'я.

На третьому місці тематична група асоціацій, пов'язаних з абстрактними поняттями. Це пов'язано з віком респондентів та розвинутою уявою в студентів філологічного факультету.

Тематичні групи асоціацій, пов'язаних з учасниками слова-стимулу HEALTH, з природою та природними явищами, з медичними процедурами, метою яких є уникнення або попередження захворювання та з режимом дня займають середню ланку за чисельністю асоціацій.

Найменш чисельними є тематичні групи асоціацій, пов'язаних з позитивними та негативними відчуттями та емоціями. Звідси можна зробити висновок про те, що молодь є відносно здоровою та не має суттєвих проблем зі здоров'ям.

Подальше дослідження передбачає залучення більшої кількості респондентів різних спеціальностей.